

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น
องค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา
Participation of Communities in Local Development Plan of
Phayao Provincial Administration Organization

ทัศนันท์ ใจบุญ* สุภัสสรา บุญเรือง** นิตยา วงศ์ยศ**
สุนีย์ ยังสว่าง** ผกาภรณ์ บุสบง**

Tadsana Jaiboon* Supasara Boonruang** Nittaya Wongyos**

Sunee Yongsawang** Phakaporn Butsabong**

อาจารย์ประจำสถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก**

Lecturer, Pacific Institute of Management Science

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา 2) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนในอำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา จำนวน 400 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test และ ค่า F-test หรือวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA)

ผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับการมีส่วนร่วมของประชาชนจากมากไปน้อยตามลำดับ ดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ ด้านมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมิน สำหรับผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา ที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยาไม่แตกต่างกัน ส่วนการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา ที่มีระดับการศึกษา และอาชีพต่างกัน พบว่า ในภาพรวม การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วม, แผนพัฒนาท้องถิ่น

Abstract

The study investigates the participation of communities in local development plan of Phayao Provincial Administration Organization and the individuals of the communities joining in development plan participation of Phayao Provincial Administration Organization. The samples are four hundred Phayao people in Muang District. The questionnaires are used in

collecting data. Percentage, Means, Standard Deviation, T-test, F-test and One-Way Anova are applied to analyze the data.

The findings show that overall the communities participation in local development plan at a high percentage, rating from the minimum to the maximum point of the participation as following; benefit sharing, organization, decision making and evaluation of the plan. For individual participation, genders of the individuals are both male and female and all genders have enthusiastically taken part in the development plan. In terms of the education degree and careers in participating of development plan, it is found that the participation in joining to make local development is significant different at 0.05.

Keywords : Participation, Local Development Plan

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้บัญญัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นองค์กรหลักในการจัดบริการสาธารณะและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาในพื้นที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ในการดูแลและจัดทำบริการสาธารณะ และมีอิสระในการบริหารบุคคล การเงินและการคลัง (โชคสุข กรกิตติชัย 2560, 1-2) และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 กำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะ มาตรา 17 ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ซึ่งกำหนดอำนาจหน้าที่ไว้ทั้งหมด 29 ข้อ และในมาตรา 17(1) ได้กำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเองและประสานการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด (พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542, 7-9) จะเห็นได้ว่าองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ในการให้บริการสาธารณะ และต้องดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด การที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดจะดำเนินการพัฒนาให้เกิดประโยชน์กับประชาชนมากที่สุด และมีความยั่งยืนจำเป็นต้องที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดต้องสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น

การมีส่วนร่วมของประชาชนก็จัดเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชนในท้องถิ่นอย่างยั่งยืน หลักของการมีส่วนร่วมของชุมชนได้มีการยอมรับอย่างกว้างขวางเพราะเป็นทั้งเป้าหมายการพัฒนาที่ถูกต้องและเป็นวิธีการพัฒนาที่เหมาะสมในการแก้ปัญหาความเป็นอยู่ของคนส่วนใหญ่ในสังคม เป็นการขยายบริการของรัฐให้ครอบคลุม เป็นวิธีการระดมทรัพยากรจากท้องถิ่นพร้อมทั้งเป็นเครื่องมือหรือกลไกในการศึกษาแก่ชุมชน ที่จะช่วยให้ชุมชนได้พัฒนาศักยภาพที่มีอยู่ สามารถค้นหาปัญหาและความต้องการของตนเอง วางแผน แก้ไข ตลอดจนรับผิดชอบต่อการพัฒนาที่ตนกำหนดขึ้น อันจะนำไปสู่ความสามารถที่จะยืนได้ด้วยตนเองในที่สุด เนตรนภา คงหอม (2559, 1-2) ดังนั้นการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม เนื่องจากประชาชนในท้องถิ่นเป็นผู้รู้ถึงสภาพปัญหาและความต้องการต่างๆ ของท้องถิ่นตนเองเป็นอย่างดี ซึ่งหากผู้ที่ทราบปัญหาและความต้องการได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในขั้นตอนต่างๆ ของการวางแผนการพัฒนา น่าจะเป็นสิ่งที่ดี เพื่อที่จะได้สร้างความรู้สึก

เป็นเจ้าของ และการแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นได้อย่างตรงจุดกับความต้องการมากขึ้น และยังเป็นการลดค่าใช้จ่ายและการสูญเสียเวลา เพราะเมื่อการตัดสินใจนั้นได้รับการยอมรับจะช่วยลดความขัดแย้งระหว่างการนำไปปฏิบัติ รวมทั้งยังช่วยให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีความใกล้ชิดกับประชาชนและไวต่อความรู้สึกห่วงกังวลของประชาชน และเกิดความตระหนักในการตอบสนองต่อความกังวลของประชาชนมากขึ้นด้วย (สัมพันธ์ ใจกว้าง 2554, 11) นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา ได้แถลงนโยบายต่อสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา เมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2544 ซึ่งมีนโยบายหลักๆ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการบริหารงาน ประกอบด้วย 7 ด้าน คือ 1) นโยบายด้านการส่งเสริมอาชีพ 2) นโยบายด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดพะเยา 3) นโยบายด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน 4) นโยบายด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตและสาธารณสุข 5) นโยบายด้านการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม 6) นโยบายด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 7) นโยบายด้านการบริหาร การเมือง และการมีส่วนร่วม (<http://www.py-pao.go.th>) ดังนั้น องค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา จึงนำนโยบายดังกล่าวเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 จนถึงปีงบประมาณ ปัจจุบันแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2561-พ.ศ.2565) องค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา ได้กำหนด วิสัยทัศน์ ประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย และกลยุทธ์ ให้สอดคล้องกับนโยบายนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา แผนพัฒนาจังหวัดพะเยา และยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตจังหวัดพะเยา แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2561-พ.ศ.2565) องค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยาได้เสนอรูปแบบแผนงาน โครงการในช่วงระยะเวลา 5 ปี เพื่อแก้ไขปัญหา และความต้องการของประชาชนในจังหวัดพะเยา โดยกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดพะเยาไว้ 5 ยุทธศาสตร์จากความสำเร็จดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา ว่าสามารถแก้ไขปัญหาและตอบสนองความต้องการของประชาชนในจังหวัดพะเยามากน้อยเพียงใด และเพื่อนำผลการศึกษามาใช้เป็นแนวทางในจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยาครั้งต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล
3. เพื่อให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการดำเนินการเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา
2. ทราบถึงปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา

3. นำผลการวิจัยใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานและเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยาต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือประชาชนที่มีชื่อในทะเบียนราษฎรในจังหวัดพะเยา จำนวน 482,645 คน (ข้อมูลจากศูนย์บริหารการทะเบียนภาคสาขาสหวิทยาเขตพะเยา ณ วันที่ 31 มีนาคม 2562) ผู้วิจัยได้กำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรในการกำหนดกลุ่มตัวอย่างของ ทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane.1973 : 125) ซึ่งกำหนด

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา จำนวน 4 ด้าน คือ 1) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ 3) ด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ และ 4) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

3. ขอบเขตด้านเวลา เดือนมิถุนายน – เดือนกันยายน 2562

กรอบแนวคิดของการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา ผู้วิจัยได้นำแนวคิดทฤษฎีของ Cohen and Uphoff (1980) มาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ประกอบด้วยตัวแปรที่ศึกษา ใน 4 ด้าน คือ 1. การมีส่วนร่วมตัดสินใจ 2. การมีส่วนร่วมปฏิบัติ 3. การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์และ 4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ประชากรและหน่วยวิเคราะห์

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาประชากร คือ ประชาชนในเขตพื้นที่จังหวัดพะเยาซึ่งมีประชากรทั้งสิ้น 482,645 คน ได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรทาโร่ยามาเน่ จำนวน 400 คน

หน่วยในการวิเคราะห์ คือ ประชาชนในเขตพื้นที่จังหวัดพะเยา(ศูนย์บริหารการทะเบียนภาคสาขาสหวิทยาเขตพะเยา ณ วันที่ 31 มีนาคม 2562)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นประกอบด้วย แบบสอบถามรายการข้อมูลทั่วไปของข้อมูล(Checklist) ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยาทั้ง 4 ด้าน และแบบสอบถามปลายเปิดสำหรับข้อเสนอ (Open-end) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ(Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)ซึ่งขั้นตอนการสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษา เพื่อพิจารณาความตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าความสอดคล้องของข้อคำถามและวัตถุประสงค์ของการวิจัย IOC (Index Item-Objective Congruence) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67-1.00 ทุกข้อ และนำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้(Try out) กับประชาชนจังหวัดเชียงรายที่ไม่ใช่

กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน โดยหาความเชื่อมั่น(Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา(α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.941

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถามจำนวน 400 ฉบับ ได้รับกลับคืนมาจำนวน 400 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชายจำนวน 219 คน คิดเป็นร้อยละ 54.75 เพศหญิง จำนวน 181 คน คิดเป็นร้อยละ 45.25 จำแนกตามระดับการศึกษาพบว่า มากที่สุดคือกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษา ปวท./ปสว. หรืออนุปริญญา ร้อยละ 32.50 รองลงมาคือปริญญาตรี ร้อยละ 30 มีมัธยมศึกษา/ปวช. ร้อยละ 17 สูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 14.50 กลุ่มที่น้อยที่สุดคือกลุ่มที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 6 จำแนกตามอาชีพพบว่ามากที่สุดคือมีธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ 35 รองลงมาคือพนักงานบริษัท/ลูกจ้าง ร้อยละ 25.25 อาชีพเกษตรกร ร้อยละ 16.75 อาชีพรับราชการ ร้อยละ 12 และอาชีพที่น้อยที่สุดมีค่าเฉลี่ยที่เท่ากัน 2 กลุ่มอาชีพ คือ อาชีพพนักงานเรียน นักศึกษา และอาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 5.50

2. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา พบว่า สามารถสรุปได้ตามตาราง

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา ในภาพรวม

การมีส่วนร่วมของประชาชน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	3.28	0.47	ปานกลาง
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ	3.65	0.57	มาก
3. ด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์	4.65	0.28	มากที่สุด
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	3.22	0.35	ปานกลาง
รวม	3.70	0.22	มาก

จากตารางที่ 1 ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดพะเยา พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.70$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.65$) รองลงมา คือ ด้านมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.65$) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.28$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านการมีส่วนร่วมในการประเมิน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.22$) และเมื่อพิจารณารายด้านทั้ง 4 ด้าน สรุปได้ ดังนี้

2.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ ได้เข้าร่วมในการประชุมเพื่อเสนอปัญหาของท้องถิ่น รองลงมา มีส่วนร่วมในการวางแผนนโยบายหรือวางแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม มีส่วนร่วมในการคิดและกำหนดแนวทางพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหาของท้องถิ่น ได้เข้าร่วมในการจัดลำดับความสำคัญของ

ปัญหาและความต้องการในการทำแผน มีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาความต้องการโครงการในการพัฒนาท้องถิ่น

2.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่า ได้เป็นกรรมการในการพิจารณางบประมาณตามแผนงานงบประมาณ อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ได้เข้าร่วมปฏิบัติตามนโยบายหรือแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยาได้ดำเนินการในท้องถิ่นให้บรรลุเป้าหมาย อยู่ในระดับมาก ได้มีส่วนร่วมสนับสนุนทรัพยากรส่วนตัวให้กับองค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยาอยู่ในระดับมากมีส่วนร่วมประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุผลสำเร็จตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ที่วางไว้ อยู่ในระดับปานกลาง และได้ร่วมระดมความคิดเห็นในการวางแผนยุทธศาสตร์ อยู่ในระดับปานกลาง

2.3 ด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุดเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่า มีส่วนร่วมกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยาจัดทำแผนหรือโครงการด้านการพัฒนาสังคมคุณภาพชีวิตของประชาชน อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา มีส่วนร่วมกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยาในการจัดทำแผนหรือโครงการด้านศาสนา วัฒนธรรม และประเพณี อยู่ในระดับมากที่สุด มีส่วนร่วมกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยาในการจัดทำแผนงานหรือโครงการด้านการพัฒนาสาธารณูปโภค เช่น ถนน ไฟฟ้า เป็นต้น อยู่ในระดับมากที่สุด มีส่วนร่วมกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยาในการจัดทำแผนหรือโครงการพัฒนาส่งเสริมอาชีพอยู่ในระดับมากที่สุด และมีส่วนร่วมกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยาในการจัดทำแผนหรือโครงการด้านการพัฒนากีฬาและนันทนาการ อยู่ในระดับมากที่สุด

2.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่า ได้มีส่วนร่วมติดตามและตรวจสอบความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานตามแผน โครงการ กิจกรรม ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ได้มีโอกาสเข้าควบคุมและตรวจสอบการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา อยู่ในระดับปานกลางได้มีส่วนร่วมในการควบคุมการใช้ทรัพยากรขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา อยู่ในระดับปานกลาง ได้มีส่วนร่วมในการตรวจสอบความโปร่งใสการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา อยู่ในระดับปานกลาง และได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการติดตามและประเมินผลแผนงานหรือโครงการของแผนพัฒนาท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา อยู่ในระดับน้อย

3. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน พบว่า ในภาพรวม การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ระดับการศึกษาต่างกัน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา ในด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนั้น จึงทดสอบรายคู่ด้วยวิธี Scheffe มีผลการทดสอบปรากฏว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ประชาชนในจังหวัดพะเยาที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษา มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา แตกต่างจากประชาชนที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ประชาชนในจังหวัดพะเยาที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษา มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา แตกต่างจากประชาชนที่มีระดับการศึกษาปวท./ปวส.อนุปริญญา ประชาชนในจังหวัดพะเยาที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษา/ปวช. มี

ส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา แตกต่างจากประชาชนที่มีระดับการศึกษา ปวท./ปวส. อนุปริญญา ประชาชนในจังหวัดพะเยาที่มีระดับการศึกษา ปวท./ปวส. อนุปริญญา มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา แตกต่างจากประชาชนที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี และประชาชนในจังหวัดพะเยาที่มีระดับการศึกษาปวท./ปวส. อนุปริญญา มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา แตกต่างจากประชาชนที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

การเปรียบเทียบ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา ที่มีอาชีพต่างกัน พบว่า ในภาพรวม การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยาไม่แตกต่างกัน

4. ข้อเสนอแนะต่อองค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยาต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา ในด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ประชาชนมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ประชาชนอาจจะมีความเข้าใจในเรื่องของการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยาและบทบาทการมีส่วนร่วมของตนเองไม่มากนัก ดังนั้นผู้วิจัยเห็นว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยาควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในจังหวัดพะเยาได้ทราบถึงวิธีการและประโยชน์ของการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา ตลอดจนบทบาทของประชาชนที่มีต่อการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนจังหวัดให้มากยิ่งขึ้นและให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ในจังหวัดพะเยา เป็นการกระตุ้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยาในครั้งต่อไป เพื่อให้ปัญหาในท้องถิ่นต่าง ๆ ได้รับการแก้ไขและตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น เป็นการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดพะเยาและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนจังหวัดพะเยาได้อย่างยั่งยืนตลอดไป

อภิปรายผล

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับการมีส่วนร่วมของประชาชนจากมากไปน้อยตามลำดับดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ ด้านมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมิน สามารถอภิปรายรายด้าน ดังนี้

ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยาพบว่าอยู่ในระดับปานกลางโดยได้เข้าร่วมในการประชุมเพื่อเสนอปัญหาของท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการวางแผนนโยบายหรือวางแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมมีส่วนร่วมในการคิดและกำหนดแนวทางพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหาของท้องถิ่น สอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาประกาศิต สิริเมโธ (ฐิติปสิทธิกร) (2556) ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาบ้านเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านคลองใหม่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม พบว่า การมีส่วนร่วมจัดเรียงลำดับความสำคัญของปัญหาตามความจำเป็นเร่งด่วนและความต้องการของชุมชนนั้นอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งอาจจะเป็นเพราะว่าจากประสบการณ์ของผู้วิจัยที่ได้เคยเข้าร่วมประชุมในการเสนอปัญหาหรือความต้องการของชุมชนบางส่วนไม่สามารถอยู่ร่วมประชุมเพื่อจัดเรียงลำดับความสำคัญของปัญหาได้ ทั้งนี้อาจจะเนื่องจากประชาชนบางส่วนนั้นมีการะหน้าที่จะต้องปฏิบัติ จึงทำให้ไม่มีเวลาเพียงพอที่จะอยู่ร่วมในการประชุมเพื่อจัดเรียงลำดับความสำคัญของปัญหา จึงทำให้ระดับการมีส่วนร่วม

ในการจัดเรียงลำดับความสำคัญของปัญหาตามความจำเป็นเร่งด่วนและความต้องการของชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง และยังสอดคล้องกับบัญญัติ บุญทองคำ (2555, 67) พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลท่าพล อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ ในประเด็นการร่วมคิดเพื่อกำหนดหลักการพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหาท้องถิ่น น้อยกว่าประเด็นอื่น ๆ

ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา พบว่า อยู่ในระดับมาก โดยประเด็นที่มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางซึ่งมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ได้ร่วมระดมความคิดเห็นในการวางแผนยุทธศาสตร์ สอดคล้องกับผลการวิจัยของสากล ภู่อ้นเงิน (2548) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนตำบลหลวงใหญ่ ในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า การมีส่วนร่วมด้านการคัดเลือกแนวทางการพัฒนา อยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับผลการวิจัยของนุกุล วัฒนากร (2542) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น ศึกษาเฉพาะกรณี องค์การบริหารส่วนตำบลรักน้อย อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี พบว่า การมีส่วนร่วมในการเตรียมการจัดทำแผนพัฒนา อยู่ในระดับปานกลาง

ด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีส่วนร่วมกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา จัดทำแผนหรือโครงการด้านการพัฒนาสังคมคุณภาพชีวิตของประชาชน มีส่วนร่วมกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยาในการจัดทำแผนหรือโครงการด้านศาสนา วัฒนธรรม และประเพณี อยู่ในระดับมากที่สุดมีส่วนร่วมกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยาในการจัดทำแผนงานหรือโครงการด้านการพัฒนาสาธารณสุขูปโภค เช่น ถนน ไฟฟ้า เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของอนุภาณิธราภ (2548, 25) กล่าวถึง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนมีหลายปัจจัย หนึ่งในปัจจัยที่ประชาชนคำนึงถึง คือ ประโยชน์ตอบแทนที่จะได้รับ และแนวคิดของสิริพัฒน์ ลาภจิตร (2550, 39) กล่าวว่า ปัจจัยสำคัญที่ผลักดันให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกับหน่วยงานของรัฐ คือ ปัจจัยของสิ่งจูงใจในการเห็นว่าตนจะได้รับผลประโยชน์ตอบแทนในสิ่งที่ตนทำไปซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิภพ กิตติภาส (2550, 50) และจิรวรรณ อินทรีย์สังวร (2552, 57)

ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัด พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง แต่ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อยู่ในระดับน้อย คือ ได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการติดตามและประเมินผลแผนงานหรือโครงการของแผนพัฒนาท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา สอดคล้องกับแนวคิดของ โคเฮนและอัฟฮอฟฟ์ (Choen&Uphoff, 1980, 212 อ้างถึงใน อติสรณ์ ชัดสีใส 2551, 8) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในขั้นตอนการประเมินผล ประชาชนจะไม่ได้มีส่วนร่วมมากนัก ส่วนใหญ่บทบาทดังกล่าวจะเป็นของเจ้าหน้าที่ภาครัฐ และในบางกรณีแม้แต่เจ้าหน้าที่ของภาครัฐเองก็ยังไม่มีโอกาสเข้าร่วมในขั้นตอนดังกล่าว สอดคล้องกับงานวิจัยของ อาดิษฐ์ อินทจักร (2552, 47) พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการประเมินผลของการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลเวียงพร้าว อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ ในประเด็นการเข้าร่วมติดตามตรวจสอบผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรม ตามแผนพัฒนาที่เทศบาลดำเนินการ น้อยกว่าประเด็นอื่น ๆ

สำหรับการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา ที่มีเพศแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยาไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับการศึกษาของ สุวดี ธีโรสกุล และจุฑาภรณ์ คงรักษ์กวิน (2558, 64) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง

จังหวัดนนทบุรี พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล บางไผ่ อำเภอมะนัง จังหวัดนนทบุรี ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาประกาสิทธิ์ สิริเมธ (ฐิติปสิทธิกร) (2556) ศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านคลองใหม่ อำเภอสามปราณ จังหวัดนครปฐม พบว่า ประชาชนในชุมชนบ้านคลองใหม่ที่มีเพศแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านคลองใหม่ทั้งโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

สถานภาพส่วนบุคคลที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล แตกต่างกัน โดยพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ประชาชนในจังหวัดพะเยาที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษา มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา แตกต่างจากประชาชนที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ประชาชนในจังหวัดพะเยาที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษา มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา แตกต่างจากประชาชนที่มีระดับการศึกษาปวท./ปวส.อนุปริญญา ประชาชนในจังหวัดพะเยาที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษา/ปวช. มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา แตกต่างจากประชาชนที่มีระดับการศึกษาปวท./ปวส.อนุปริญญา ประชาชนในจังหวัดพะเยาที่มีระดับการศึกษา ปวท./ปวส. อนุปริญญา มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา แตกต่างจากประชาชนที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี และประชาชนในจังหวัดพะเยาที่มีระดับการศึกษาปวท./ปวส. อนุปริญญา มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา แตกต่างจากประชาชนที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี สอดคล้องกับแนวคิดของอนุรักษ์ ลักษณะภู (2551) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยในการมีส่วนร่วมจัดทำแผนชุมชนของประชาชนเขตเทศบาลตำบลท่าหลวง อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า ปัจจัยในการมีส่วนร่วมจัดทำแผนชุมชนได้แก่ ระดับการศึกษา อาชีพ ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ประชาชนที่มีการศึกษาระดับสูง ย่อมให้ความสำคัญกับการพัฒนาท้องถิ่นมากกว่าประชาชนที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่า จึงมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนต่างกัน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของสากล ภูเงิน (2548) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนตำบลหนองใหญ่ ในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ ระดับการศึกษา

สถานภาพส่วนบุคคลที่มีอาชีพแตกต่างกัน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล แตกต่างกัน โดยพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ประชาชนในจังหวัดพะเยาที่มีอาชีพพนักงานบริษัท/ลูกจ้าง มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา แตกต่างจากประชาชนที่มีอาชีพรับราชการ และประชาชนในจังหวัดพะเยาที่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา แตกต่างจากประชาชนที่มีอาชีพรับราชการ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ประชาชนในจังหวัดพะเยาที่มีอาชีพพนักงาน/นักศึกษา มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา แตกต่างจากประชาชนที่มีอาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ ประชาชนในจังหวัดพะเยาที่มีอาชีพเกษตรกร มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา แตกต่างจากประชาชนที่มีอาชีพรับราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ ประชาชนในจังหวัดพะเยาที่มีอาชีพพนักงานบริษัท/ลูกจ้าง มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา แตกต่างจากประชาชนที่มีอาชีพรับราชการ

ประชาชนในจังหวัดพะเยาที่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา แตกต่างจากประชาชนที่มีอาชีพรับราชการและรัฐวิสาหกิจ สอดคล้องกับการศึกษาของ สุวัठी ไกรสกุล และจุฑาภรณ์ คงรักษ์กวิน (2558, 65) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่ อำเภอมือง จังหวัดนนทบุรี พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่ อำเภอมือง จังหวัดนนทบุรี แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของปริญญา นิภาพฤกษ์ (2554) ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมขอประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษาเทศบาลตำบลคำตากล้า อำเภอคำตากล้า จังหวัดสกลนคร พบว่า ประชาชนในเทศบาลตำบลคำตากล้า อำเภอคำตากล้า จังหวัดสกลนคร ที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านคลองใหม่ทั้งโดยภาพรวมแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ประเด็นการมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาความต้องการโครงการในการพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อาจเป็นเพราะประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจในสิทธิและบทบาทหน้าที่ของตน อาจคิดว่าการเสนอแนวทางพัฒนาท้องถิ่นเป็นเรื่องของผู้นำท้องถิ่นหรือข้าราชการส่วนท้องถิ่นมากกว่า ดังนั้น ผู้วิจัยเห็นว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยาควรส่งเสริมและประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรู้จักสิทธิและบทบาทของตนเองมากขึ้น เช่น เสียงตามสาย เอกสารสื่อพิมพ์ ป้ายประชาสัมพันธ์ และอินเทอร์เน็ต เป็นต้น เพื่อให้ประชาชนได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารและเห็นถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการคิดและนำเสนอแนวทางพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นร่วมกัน
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ประเด็นได้ร่วมระดมความคิดเห็นในการวางแผนยุทธศาสตร์มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น ผู้วิจัยเห็นว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยาควรส่งเสริมให้มีการทำประชาคมมากยิ่งขึ้น เพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชน
3. ด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ ประเด็นในการจัดทำแผนหรือโครงการด้านการพัฒนากีฬาและนันทนาการ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น ผู้วิจัยเห็นว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา ควรจัดทำกิจกรรมหรือโครงการที่เกี่ยวกับด้านกีฬาและนันทนาการ ให้กับเยาวชนและประชาชนในท้องถิ่นให้มากขึ้น รวมทั้งควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้ทราบถึงประโยชน์ต่าง ๆ ที่ประชาชนจะได้รับจากการเข้าร่วมโครงการ/หรือกิจกรรมดังกล่าว เช่นนี้จะช่วยให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมรับผลประโยชน์จัดทำโครงการ/กิจกรรมนั้นมากขึ้น
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ประเด็นการได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการติดตามและประเมินผลแผนงานหรือโครงการของแผนพัฒนาท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยามีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น ผู้วิจัยเห็นว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยาควรจัดประชุมประชาคมให้มากขึ้น เพื่อรายงานผลการปฏิบัติงานหรือผลการดำเนินงานตามโครงการต่างๆ ที่บรรจุในแผน เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนได้รับรู้และซักถามหากเกิดกรณีสงสัย ซึ่งจะช่วยให้ประชาชนรู้สึกถึงการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลแผนงานหรือโครงการของแผนพัฒนาท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยามากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาถึงระดับความรู้ ความเข้าใจ พฤติกรรมของประชาชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นเชิงคุณภาพ สัมภาษณ์ เจาะลึกประชาชนในแต่ละท้องที่ เพื่อให้ทราบถึงปัญหา

อุปสรรค แนวทางการแก้ไข หรือเหตุผลของกลุ่มเป้าหมายในการร่วมพัฒนาท้องถิ่นอย่างลึกซึ้ง เพื่อนำปัญหาที่เกิดขึ้นมาปรับปรุงแก้ไขให้เกิดการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ควรศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคของการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดพะเยา โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นข้าราชการ และพนักงานสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต่าง ๆ ในจังหวัดพะเยา เพื่อจะได้จัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพ และนำไปสู่การพัฒนาท้องถิ่นต่าง ๆ ในจังหวัดพะเยาได้อย่างยั่งยืนต่อไป

ข้อเสนอแนะต่อองค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา

จากผลการวิจัย การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา ในด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ประชาชนมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ประชาชนอาจจะมีความเข้าใจในเรื่องของการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยาและบทบาทการมีส่วนร่วมของตนเองไม่มากนัก ดังนั้นผู้วิจัยเห็นว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยาควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในจังหวัดพะเยาได้ทราบถึงวิธีการและประโยชน์ของการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา ตลอดจนบทบาทของประชาชนที่มีต่อการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนจังหวัดให้มากยิ่งขึ้นและให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ในจังหวัดพะเยา เป็นการกระตุ้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยาในครั้งต่อไป เพื่อให้ปัญหาในท้องถิ่นต่าง ๆ ได้รับการแก้ไขและตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น เป็นการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดพะเยาและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนจังหวัดพะเยาได้อย่างยั่งยืนตลอดไป

เอกสารอ้างอิง

- จิรวรรณ อินทียสังวร. (2552). การมีส่วนร่วมของประชาชนเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาสามปี: กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลโป่งแพร่ อำเภอแม่ลาว จังหวัดเชียงราย. การศึกษาอิสระรัฐ ประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- โชคสุข กรกิตติชัย. (2560). ทิศทางการปกครองส่วนท้องถิ่นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. บทความวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- ณัฏยาณี บุญทองคำ. (2555). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล องค์การบริหาร ส่วนตำบลท่าพล อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.
- นุกูล วัฒนากร. (2542). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่น: ศึกษาเฉพาะกรณี องค์การบริหารส่วนตำบลบางรักน้อย อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการเมืองและการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- เนตรนภา คงหอม. (2559). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล เขากะลา อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์. การค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐแนวใหม่ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น
- ปริญญญา นิภาพฤกษ์. (2554). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษา เทศบาลตำบลคำตาก้า อำเภอคำตาก้า จังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พระมหาประกาศิต ศิริเมโธ (ฐิติปสิทธิกร). (2556). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้าน เศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านคลองใหม่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสังคม มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.
- พิภพ กิตติภาศ. (2550). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลสันมหาพน อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่. การศึกษาอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2560). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย.
- สัมพันธ์ ใจกว้าง. (2554). การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนและประชาชนในการพัฒนาแผนพัฒนา องค์การบริหารส่วนตำบลปล้อง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย. การศึกษาอิสระรัฐ ประศาสน ศาสตร์ มหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, เชียงราย.
- สากล ภู่อ้นเงิน. (2548). การมีส่วนร่วมของประชาชนตำบลหนองใหญ่ อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ในการ จัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล. วิทยานิพนธ์ พบ.ม. (พัฒนาสังคม) สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2546). พระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542.

- สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพะเยา. **ตารางแสดงจำนวนประชากรและจำนวนบ้าน (ที่มา. ศูนย์บริหารการทะเบียนภาคสาขาจังหวัดพะเยา).** ค้นเมื่อ 20 สิงหาคม 2562, http://www.ect.go.th/phayao/ewt_news.php?nid=43
- สุวัठी ไกรสกุล และจุฑาภรณ์ คงรักษ์กวิน. (2558). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดนันทบุรี.** มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์.
- องค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา (2562) **นโยบาย นายก อบจ.พะเยา.** ค้นเมื่อ 20 สิงหาคม 2562, <http://www.py-pao.go.th>
- อดิสรณ์ ชัดสีใส. (2551). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่.** วิทยานิพนธ์รับประกาศนียบัตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อนุภาพ ธีรลาภ. (2548). **การวิเคราะห์เชิงสมมติฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบท: ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอพิบูลย์มังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี.** สารนิพนธ์ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารรัฐกิจ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- อนุรักษ์ ลักษณะภู. (2551). **ปัจจัยในการมีส่วนร่วมจัดทำแผนชุมชนของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลท่าหลวง อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.** รายงานการศึกษาอิสระรัฐประศาสนศาสตร์ มหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อาดิษฐ์ อินทจักร. (2552). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลเวียงพร้าว อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่.** การศึกษาอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการเมืองการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- Cohen, J.M., & Uphoff, N. T. (1980). **Participations place in rural development: Seeking clarity through specificity.** New York: World Developments.
- Yamane, T. (1973). **Statistic: An Introductory Analysis.** (3rd ed). New York: Harper & Row.